

SON İLLƏRDƏ VERGİ CİNAYƏTLƏRİ İLƏ ƏLAQƏDAR AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI QANUNVERİCİLİYİNDƏ BAŞ VERƏN DƏYİŞİKLİKLƏR

Vidadi Qoca oğlu Məmmədov,
hüquq üzrə fəlsəfə doktoru.

Bu məqalədə son illərdə vergi cinayətləri ilə əlaqədar Azərbaycan Respublikası qanunvericiliyində baş verən dəyişikliklər ardıcılıqla nəzərdən keçirilmiş və təhlil olunmuşdur. Müəllifin fikrincə, əgər iqtisadi cinayətlərin on illərlə tədqiqinin aparılmasına baxmayaraq yenə də müəyyən təkmilləşməyə ehtiyacın duyulduğunu nəzərə alsaq, vergi cinayətlərinin yeniliyi baxımdan bu sahədə qanunvericiliyin daha çox təkmilləşməsinə ehtiyac duyulur.

Açar sözlər: Vergi, vergi cinayətləri, iqtisadi cinayətlər, qanunvericilikdə dəyişikliklər, cinayət qanunvericiliyi, vergi hüquq münasibətləri

Hüquq ədəbiyyatlarında qeyd olunur ki, vergi cinayətləri fiziki və hüquqi şəxslər tərəfindən qanunvericilikdə nəzərdə tutulan vergiləri ödəməkdən yayınmaq məqsədilə törədilən cinayət əməlləridir. İndiyədək elmə bu əməllərin törədilməsinin müxtəlif səbəbləri məlumdur. Bu səbəbləri biz araşdırmadan əvvəl vergi cinayətlərinə aid olan əməllərin cinayət-hüquqi xarakteristikasını nəzərdən keçirək. Vergi cinayətlərinin cinayət-hüquqi xarakteristikasının qiymətləndirilməsi və vergi qanunvericiliyinin pozulmasına görə sanksiyaların tətbiqi problemləri, hazırki dövrdə iqtisadiyyat sahəsində başqa cinayətlərin törədilməsində müqəssir olan

şəxslərin üzə çıxarılması və məsuliyyətə cəlb edilməsi ilə yanaşı mühüm əhəmiyyətə malikdir. Statistika son dövrlərdə məhz bu cinayətlərin artığını və dövlətə böyük zərər vurduğunu göstərir. Əgər iqtisadi cinayətlərin on illərlə tədqiqinin aparılmasına baxmayaraq yenə də müəyyən təkmilləşməyə ehtiyacın duyulduğunu nəzərə alsaq, vergi cinayətlərinin yeniliyi baxımdan bu sahədə qanunvericiliyin daha çox təkmilləşməsinə ehtiyac duyulur. Vergi cinayətləri iqtisadi

cinayətlərin bir növüdür. Bu cinayətlərin əlamətləri bir-birinə daha çox bənzəyir.

Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsinin 11-ci maddəsində vergi anlayışı belə şərh olunmuşdur. Vergi - dövlətin və bələdiyyənin fəaliyyətinin maliyyə təminatı məqsədilə vergi ödəyicilərinin mülkiyyətində olan pul vəsaitlərinin özgəninkiləşdirilməsi şəklində dövlət büdcəsinə və yerli büdcələrə köçürülən məcburi, fərdi, əvəzsiz ödənişdir [8, s. 10].

Öz anlayışına görə vergilərin iqtisadi və hüquqi tərkibi, başqa ödəniş və rüsumlarla müqayisədə onun “məcburilik”, “müəyyən səviyyəli büdcəyə daxil edilmə”, “verginin vergi qoyma obyektinə ciddi bağlılığı”, “verginin vaxtında ödənilməsi və tamlığı” kimi xüsusiyyətlərdən ibarətdir. Bundan başqa, hüquq elmi tərəfindən verginin – “onun müəyyənləşdirilməsinin birtərəfli xarakteri”, “fərdi əvəzi ödənilməməzlik”, “qaytarılmama

şerti ilə cərimə”, “mülki dövriyyə prinsiplərinə zidd mexanizm kimi məcbur etmədən istifadə”, “ictimai hakimiyyət subyektlərinin ödəniş qabiliyyətliliyinin təmin edilməsinə yönəlmə” kimi digər nizamlayıcı və funksional xarakteristikaları da vardır.

Verginin tərifindən görünür ki, vergi alınmasında məqsəd hansısa konkret xərcin deyil, ümumiyyətlə dövlət məsrəflərinin bu və ya digər mənbədən asılı olmayaraq ödənilməsidir. Bu prinsip vergitutmanın əsas prinsiplərindən birinə çevrilmişdir. Vergi bir hüquq mexanizmi olaraq öz qarşısına xərclərin ödənilməsi üçün zəruri olan konkret vəsaitin toplanması kimi birbaşa məqsəd qoymur. Həmin xərclər təbiidir ki, əvvəlcədən planlaşdırılır. Lakin nəzərdə tutulan məbləğ vergitutmaya imperativ təsir göstərmir. Toplanan vergilərin məbləği “Büdcə haqqında” qanunda deyil, vergi qanunvericiliyində müəyyən edilən qaydalardan asılıdır [10, s. 51].

Vergilərin qoyulması və tutulması dövlət və bələdiyyələrin pul (maliyyə) fondlarının formalaşması, bölgüsü və istifadəsindən ibarət olan maliyyə fəaliyyətinin mühüm tərkib hissəsidir. Ölkənin sosial-iqtisadi inkişafının, təhlükəsizliyi və müdafiə qabiliyyətinin təmin olunması üçün tələb olunan maliyyə ehtiyatlarının vəziyyəti birbaşa vergitutmadan asılıdır. Dövlət və bələdiyyələrin maliyyə fəaliyyəti prosesində meydana gələn münasibətlər maliyyə hüququ vasitəsilə tənzimlənir. Dövlət gəlirlərini tənzimləyən hüquq normalarının mühüm sahəsi vergi hüququdur. Bu və ya digər subyektlər arasında vergilərin qoyulması və tutulması zamanı meydana gələn münasibətlər və sosial əlaqələr vergi normaları ilə geniş miqyasda tənzimlənir. Müxtəlif səviyyələrdə qəbul edilmiş normativ aktlarda hüquqi status alan, bir-bi-

ri ilə qarşılıqlı əlaqədə olan və daim inkişaf edən həmin normaların məcmusu vergi hüququnu təşkil edir. Vergi cinayətləri isə Azərbaycan Respublikasının Cinayət Məcəlləsi ilə tənzimlənir.

Son zamanlar iqtisadi sahədə törədilən cinayətlər sırasında vergi ödəməkdən yayınma cinayətləri üstünlük təşkil edir. Vergi sahəsində hökm sürən kriminogen vəziyyətin obyektiv qaydada dərk edilməsinin zəruri aspektini ölkədə, ölkənin ayrı-ayrı regionlarında və nəhayət iqtisadiyyatın müəyyən sosial əhəmiyyətli sahələrində vergi cinayətkarlığının analizi təşkil edir. Tədqiqat obyektimiz olan vergi cinayətkarlığı iqtisadi cinayətkarlığın bir növü olaraq öz növbəsində ümumi cinayətkarlıq anlayışının bir hissəsini təşkil edir.

İqtisadi cinayətkarlıq dedikdə müəyyən iqtisadi cinayətlər sistemini xarakterizə edən aşağıdakı imperativ əlamətlərin toplusunu nəzərdə tutur: a) bu əməllərin iqtisadi fəaliyyət sahəsində, yəni maddi dəyər və xidmətlərin istehsalı, mübadiləsi, bölgüsü və istehlakı ilə bağlı fəaliyyət sahəsində törədilməsi; b) vətəndaşların, təsərrüfat subyektlərinin və dövlətin qanunla qorunan iqtisadi maraqlarına zərərin yetirilməsi; s) bu cür cinayətlərin iqtisadi münasibətlər sisteminə daxil edilən şəxslər tərəfindən törədilməsi; d) cinayətlərin, bir qayda olaraq, qəsdən və tamah məqsədilə törədilməsi.

Bu cür yanaşma şəraitində iqtisadi cinayətkarlığın tərkib hissəsi qismində vergi cinayətkarlığı nəzərdən keçirilməlidir, iqtisadi cinayətlər isə vergi cinayətlərini bir növü kimi özündə cəmləşdirməlidir. Məhz bu cür yanaşmaya əsasən vergi cinayətləri iqtisadi cinayətlərin bir növü kimi qəbul olunmuşdur.

Vergi cinayətkarlığının anlayış və məniyyətinin təhlilinə keçərək qeyd etmək la-

zım olur ki, ayrı-ayrı müəlliflər vergi cinayətlərini nisbətən müstəqil sosial-hüquqi dəyişkən hal, müəyyən şərtlərlə maliyyə sahəsində yaranan və əsasını vergi orqanlarının şəxsində dövlətlə vergi ödəyiciləri arasında münaqişə təşkil edən ictimai təhlükəli hadisə kimi şərh edirlər.

Vergi cinayətkarlığını isə, o müxtəlif dövrdə fiziki şəxslər və təşkilatlar tərəfindən törədilən vergidən yayınma cinayətlərinin məcmusundan yaranan və kəmiyyət və keyfiyyət göstəricilərinə malik sosial-hüquqi, tarixən dəyişkən, neqativ kütləvi bir hal kimi adlandırır.

Azərbaycan Respublikasının 8 dekabr 1960-cı il tarixli qanunu ilə təsdiq edilmiş Cinayət Məcəlləsində vergi cinayətləri ilə bağlı 4 maddə nəzərdə tutulurdu. Bunlar aşağıdakılar idi: “Gəlirlər haqqında deklarasiya verməkdən boyun qaçırma” (157-1-ci maddə); “Mənfəəti gizlətmə (azaltma), yaxud vergi tutma və ya digər ödənişlərə cəlb etmə obyektlərini uçota almama” (157-2-ci maddə); “Dövlət qiymət intizamını pozma” (157-3-cü maddə); “Qadağan edilmiş və ya xüsusi icazə alınması tələb olunan fəaliyyətlə belə icazə olmadan məşğul olma” (158-ci maddə) [1, s. 89-900].

“Vergi cinayətləri” 30 dekabr 1999-cu il tarixli qanunla təsdiq edilmiş, 2000-ci il sentyabrın 1-dən qüvvəyə minmiş Azərbaycan Respublikası Cinayət Məcəlləsində “İqtisadi sahədə cinayətlər” adlanan IX bölmənin 24-cü – “İqtisadi fəaliyyət sahəsində olan cinayətlər” fəslində verilmişdir. Bu cinayətlərə aşağıdakılar aiddir: “Qanunsuz sahibkarlıq” (192-ci maddə); “Yalançı sahibkarlıq” (193-cü maddə); “Vergi ödəməkdən yayınma” (213-cü maddə); “Aksiz markaları ilə markalanmalı olan məhsulları (malları) belə

marka olmadan satma, satış məqsədi ilə saxlama, istehsal binasının hüdudlarından kənara çıxarma və ya idxal etmə” (213-1-ci maddə); “Saxta aksiz markalarını hazırlama, əldə etmə və ya satma” (205-1-ci maddə) və 2011-ci ildə qəbul olunmuş “Qanunsuz olaraq lotereyaların və idman mərc oyunlarının təşkili və ya keçirilməsi” (192-1-ci maddə).

AR Cinayət Məcəlləsində belə fəslin meydana gəlməsi təsadüfi xarakter daşıyaraq cəmiyyətin siyasi-iqtisadi quruluşu sahəsində həyata keçirilən kompleks, bütöv islahatların qanunauyğun nəticəsi idi. İslahatlar prosesində mülkiyyət üzərində dövlət inhisarından imtina olundu, total dövlət əmlakına son qoyuldu, prinsip etibarı ilə yeni təsərrüfat subyektləri yarandı, vətəndaşların xüsusi mülkiyyət hüququ təsbit olundu, bazar iqtisadiyyatı formalaşmağa və inkişaf etməyə başladı, mülkiyyətin ayrı-ayrı növlərinin bərabər müdafiə olunması konstitusion səviyyədə təmin edildi və nəhayət sivil dünyanın tanıdığı azad sahibkarlığa icazə verildi. AR Cinayət Məcəlləsinin 24-cü fəslinə daxil olan cinayət hüquq normaları məhz iqtisadi dövriyyə münasibətlərini cinayət-hüquqi mühafizə etmək və onları cinayətkar qəsdlərdən qorumaq məqsədinə xidmət edir [9, s. 12, 15].

Vergi cinayətləri ümumi əlamətlərə malikdir: a) iqtisadi fəaliyyət sahəsində törədilir; b) oxşar qanunazidd üsullardan istifadə etməklə törədilir; s) tamah məqsədilə törədilir; d) şəxsi məqsədləri üçün bilərəkdən törədilir; e) dövlət maraqlarına qəsd etməklə törədilir; q) fiziki və hüquqi şəxslər, həmçinin mütəşəkkil qruplar tərəfindən törədilir. Nəticədə dövlətə, bələdiyyələrə və ya vətəndaşlara ziyan dəyir.

Son illər ərzində vergi cinayətlərinin sayı

artmaqla yanaşı, mövcud qanunvericilikdə də bu istiqamətdə çoxlu sayda dəyişikliklər və əlavələr edilmişdir. Belə ki, 27 dekabr 2013-cü il tarixli 878-IVQD sayılı Azərbaycan Respublikası qanunu ilə “Əmək müqaviləsi (kontraktı) hüquqi qüvvəyə minmədən işçilərin hər hansı işlərin (xidmətlərin) yerinə yetirilməsinə cəlb edilməsi” adı ilə AR CM-nə 162-1. Maddəsi əlavə olundu. Bu maddə muzzdlu ödəmə mənbəyində vergidən daxil olmaları stimullaşdırmaq və bu sahədə vergidən yayınma hallarının qarşısını almaq məqsədilə edildi. 162-1.1. maddəsinin dispozisiyasında “Azərbaycan Respublikasının Əmək Məcəlləsində nəzərdə tutulmuş qaydada əmək müqaviləsi (kontraktı) hüquqi qüvvəyə minmədən xeyli sayda işçilərin hər hansı işlərin (xidmətlərin) yerinə yetirilməsinə cəlb edilməsi” yeddi min manatdan on min manatadək miqdarda cərimə və ya üç ilədək müddətə azadlıqdan məhrumetmə ilə cəzalandırılması, 162-1.2. Eyni əməllər təkrar törədildikdə isə təqsirkarların üç ildən yeddi ilədək müddətə azadlıqdan məhrumetmə ilə cəzalandırılması nəzərdə tutuldu. Qanunda “xeyli sayda” dedikdə, digər maddələrdən fərqli olaraq ilk dəfə məbləğ deyil kəmiyyət ölçüsündən istifadə olunmuş və cinayət tərkibi yaradan say kimi on nəfər və ondan çox olan işçilərin sayı nəzərdə tutulmuşdur [3].

Təqdim olunmuş maddə cinayət qanunvericiliyində yeni olmasını nəzərə alsaq düşünürük ki, yüngülləşdirici hal kimi, aşağıdakı məzmununda belə bir qeyd əlavə olunsun. Qeyd: Bu Məcəllənin 162-1.2-ci maddəsində nəzərdə tutulan əməli ilk dəfə törətmiş şəxs cinayət nəticəsində vurulmuş ziyanı tamamilə dövlət büdcəsinə köçürdükdə cinayət məsuliyyətindən azad olunur.

20 oktyabr 2015-ci il tarixli 1388-IVQD sayılı Azərbaycan Respublikası qanunu ilə Cinayət Məcəlləsində mövcud olan 205-1 “Saxta aksiz markalarının dövryyəsi” maddəsində redaktə xarakterli dəyişikliklər edilmişdir, belə ki, 205-1 “Saxta aksiz markalarının dövryyəsi” maddəsinin qeyd hissəsində göstərilir ki, “Saxta aksiz markası ilə markalanmış məhsulları (malları) əldə edən, saxlayan və ya satan şəxs həmin məhsulların (malların) digər şəxsdən alınmasını təsdiq edən ciddi hesabat blankı, elektron qaimə-faktura təqdim etdikdə cinayət məsuliyyətinə cəlb olunmur”.

Bu maddədə edilmiş dəyişiklik vaxtında edilmiş bir dəyişiklik oldu. Praktikada, yəni təhqiqat və istintaq zamanı zavod istehsalı olan belə məhsulların alıcılar tərəfindən alınması, daşınması, saxlanması dəyişiklikdən əvvəl cinayət məsuliyyəti yarıdan hallar kimi nəzərdə tutulurdu. Bu isə istehlakçılara və pərakəndə satışı həyata keçirən sahibkarlara qarşı ədalətsiz bir mövqe idi. İstehsal olunmuş məhsulun üzərində olan aksiz markasının saxta olmasını nə istehlakçı nə də pərakəndə satışı həyata keçirənlər bilə bilməzlər. Bu halda göstərilən malın aşkar olunduğu şəxs və ya pərakəndə satışı həyata keçirən sahibkar aldığı və ya satdığı malın alış və ya idxalını təsdiq edən sənədləritəhqiqat və istintaq orqanına təqdim etməlidir. Təhqiqat və istintaqla sübut olunsun ki, məhsul zavod şəraitində deyil, kустar formada hazırlanmışdır və üzərindəki markalarda saxtadır belə olduqda bu məhsulun kim tərəfindən hazırlanması istintaq orqanları tərəfindən sübut olunmalı və əməli törədən əsil təqsirkar müəyyən olunmalıdır. Bu cür hallarda təhqiqat və istintaq orqanları yalnız fakta görə cinayət işi

başlamalı və təqsirkar müəyyən olunduqdan sonra subyekt seçilərək təqsirləndirilən şəxs müəyyən olunmalıdır.

18 mart 2016-cı il tarixli № 179-VQD sayılı Azərbaycan Respublikası qanunu ilə 213-1.3-cü maddəsində “Tütün” sözü “Pivənin və tütün” sözləri ilə əvəz edilməklə pivə məhsulu da bu maddənin təsiri altına salındı [4].

6 may 2016-cı il tarixli № 230-VQD sayılı Azərbaycan Respublikası qanunu ilə CM-nin 192, 192-1, 193, 193-1, 213, 213-1 və s. maddələrinə müxtəlif sayda əlavələr edilmişdir. Belə ki, 192.1, 192-1.1, 192-1.2, 193.1, 205-2.1-ci maddələrində müxtəlif redaktə xarakterli dəyişikliklər və əlavələr edilmişdir [2, s. 218].

Buradakı dəyişiklikdə diqqəti çəkən əsas məsələlərdən biri 192.1-ci və 193.1-ci maddələrin qeyd hissəsində “ bu maddədə nəzərdə tutulan əməli ilk dəfə törətmiş şəxs cinayət nəticəsində vurulmuş ziyanı tamamilə ödədikdə və ya cinayət nəticəsində əldə edilmiş gəliri tamamilə dövlət büdcəsinə köçürdükdə cinayət məsuliyyətindən azad olunur” ifadəsidir. Bu da beynəlxalq qanunvericiliyə uyğun və bugünün tələbinə cavab verən humanist xarakterli bir dəyişiklikdir.

Təklif edirik ki, bu əlavə eyni əməli 192.2-ci və 193.2-ci maddələri üzrə” külli miqdarda ziyan vurduqda” və “külli miqdarda gəlir əldə etməklə” törədildikdə hallarına da şamil edilsin. Yəni maddənin qeyd hissəsinə yeni məzmununda aşağıdakı sözlər əlavə edilsin “Bu Məcəllənin 192.1-ci sözündən sonra “192.2.1 və 192.2.2-ci” və 193.1-ci sözündən sonra “193.2.1 v. 193.2.2-ci” sözləri əlavə edilsin.

Ölkənin iqtisadi və siyasi qüdrətinin yüksəlməsi bu sahələrdə mövcud olan qanunve-

ricilik aktlarının məzmunundan, beynəlxalq qanunvericilik aktlarına uyğunlaşdırılmasından, ölkənin mövcud vəziyyətindən və həmin dövrün tələblərindən asılıdır. Məhz qanunvericilik aktlarında dəyişikliklər məhz bu tələblər nəzərə alınaraq həyata keçirilir. Məhz bu baxımdan vergi cinayətləri ilə bağlı mövcud qanunlarda vaxtaşırı beynəlxalq standartlara uyğun dəyişikliklər edilir. Aşağıda 2016 və 2017-ci ildə yeni maddələr əlavə olunmuş və müəyyən dəyişikliklər edilmişdir. Belə ki, 11 noyabr 2016-cı il tarixli № 408-VQD sayılı Azərbaycan Respublikası qanunu ilə “Maddə 192-2. İdman yarışlarının manipulyasiyası” əlavə olunmuşdur [5]. 16 dekabr 2016-cı il tarixli № 456-VQD sayılı Azərbaycan Respublikası qanunu ilə 213-1.3-cü maddəsində redaktə xarakterli dəyişiklik edilmiş [6]. 31 may 2017-ci il tarixli №707-VQD sayılı Azərbaycan Respublikası qanunu ilə aşağıda göstərilən maddələrdə redaktə xarakterli dəyişikliklər edilmişdir. Belə ki: 193-1.1-ci, 205.1-ci, 213-1.1-ci, 213-2-ci və 213-3.1-ci maddənin sanksiya hissələrində əlavə və dəyişikliklər edilmişdir [7].

Məlum olduğu kimi hüquq cəmiyyətin bu və ya digər inkişaf mərhələsi, xüsusən mövcud siyasi rejimin xarakteri, mənəviyyət, mədəniyyət, iqtisadiyyat və əmtəə-pul münasibətlərinin inkişaf səviyyəsi və vəziyyəti ilə müəyyən edilir. Cəmiyyətin sürətli sosial-iqtisadi inkişafı, dünya birliyi ilə siyasi-iqtisadi inteqrasiya təmayülləri hüquq sisteminin, o cümlədən vergi sahəsindəki qanunların da müasir tələblərə uyğunlaşdırılmasını tələb edir.

Vergi hüquq münasibətlərinin nizama salınmasının son məqsədi vergilərin büdcəyə ödənilməsidir. Vergi hüquq münasibətlərinin bütün iştirakçılarna vergi qanunvericiliyinin

tələblərini yerinə yetirmədikləri halda müxtəlif məcburiyyət tədbirlərinin tətbiq edilməsi dövlətin fəaliyyəti və ümumiyyətlə cəmiyyətin yaşaması üçün həmin qanunvericiliyə dəqiq əməl olunması zəruriliyindən irəli gəlir. Bu tədbirlər istər vergi ödəyicilərinə və vergilərin ödənilməsi ilə əlaqəli şəxslərə, istərsə də dövlət və bələdiyyə orqanlarına və onların vəzifəli şəxslərinə tətbiq edilə bilər.

İstifadə olunmuş ədəbiyyat siyahısı:

1. Azərbaycan Respublikası Cinayət Məcəlləsi. Bakı: Azərneşr, 1995
2. Azərbaycan Respublikası Cinayət Məcəlləsi / Maddələr üzrə normativ mənbələrə istinadlarla. Bakı: "Diqesta" nəşriyyatı, 2016
3. "Azərbaycan Respublikasının Cinayət Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının 27 dekabr 2013-cü il tarixli 878-IVQD sayılı Qanunu. <http://e-qanun.az/framework/26858>
4. "Azərbaycan Respublikasının Cinayət Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının 18 mart 2016-cı il tarixli № 179-VQD sayılı Qanunu. <http://e-qanun.az/framework/32711>
5. "Azərbaycan Respublikasının Cinayət Məcəlləsində dəyişikliklər edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının 11 noyabr 2016-cı il tarixli № 408-VQD sayılı Qanunu. <http://e-qanun.az/framework/34432>
6. "Azərbaycan Respublikasının Cinayət Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının 16 dekabr 2016-cı il tarixli № 456-VQD sayılı Qanunu. Azərbaycan qəzeti. <http://e-qanun.az/framework/34569>
7. "Azərbaycan Respublikasının Cinayət Məcəlləsində dəyişikliklər edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının 31 may 2017-ci il tarixli №707-VQD sayılı Qanunu. <http://e-qanun.az/framework/36154>
8. Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsi. Bakı: Qanun, 2013
9. Əliyev S.O. Qanuni sahibkarlıq fəaliyyətinin həyata keçirilməsinə qarşı törədilən cinayətlərin xüsusiyyətləri. Bakı: Şərq-Qərb, 2011, 216 s.
10. Vəliyev D.Ə., Balakışiyeva Y.N., Rəfibəyli İ.R., İmanov E.E, Qarabalov E.M. Vergi hüququ. Bakı: "Azərbaycan Universiteti" nəşriyyatı, 2003, 484 s.

Видади Годжа оглы Мамедов,
доктор философии по праву.

Резюме

В статье поэтапно рассматриваются и анализируются произошедшие в последние годы изменения в законодательстве Азербайджанской Республики в связи с налоговыми преступлениями. По мнению автора, учитывая проведенные исследования экономических преступлений на протяжении десятилетий, можно принять во внимание необходимость вновь определенного усовершенствования, что касается инноваций налоговых правонарушений, необходимо дальнейшее совершенствование законодательства в этой области.

Ключевые слова: налог, налоговые преступления, экономические преступления, изменения в законодательстве, уголовное законодательство, налоговые правоотношения

